

Phẩm 7: THỜI XA XƯA

Đức Phật bảo Tôn giả Xá-lợi-phất:

–Về thời quá khứ xa xưa, trải qua vô lượng, vô biên, vô số kiếp không thể nghĩ bàn, bấy giờ, có Đức Phật tên là Đại Trang Nghiêm, gồm đủ mười tôn hiệu: Như Lai, Ứng Cúng, Chánh Biến Tri, Minh Hạnh Túc, Thiện Thệ, Thế Gian Giải, Vô Thượng Sĩ, Điều Ngự Trượng Phu, Thiên Nhân Sư, Phật Thế Tôn. Tuổi thọ của Đức Phật ấy là sáu mươi tám trăm vạn ức năm, có sáu mươi tám trăm vạn ức chúng đại đệ tử. Sau khi Đức Phật diệt độ, xá-lợi được lưu truyền khắp như sau khi ta diệt độ, đều không khác, chánh pháp trụ ở thế gian cũng là năm trăm năm giống như ta. Khi Đức Phật ấy diệt độ rồi, các đại đệ tử trong một ngày có đến một trăm Tỳ-kheo nhập Niết-bàn. Lại có hai trăm, ba trăm, bốn trăm, năm trăm Tỳ-kheo nhập Niết-bàn. Trong một ngày, hoặc có mười vạn ức Tỳ-kheo nhập Niết-bàn, lần lượt như vậy. Đức Phật ấy đã có nhiều chúng tri thức, chúng đạt thần thông lớn, trong ba tháng đều nhập Niết-bàn.

Này Xá-lợi-phất! Chánh pháp của Đức Phật Đại Trang Nghiêm lưu truyền khắp, phần nhiều được hàng chư Thiên và loài người cung kính cúng dường.

Này Xá-lợi-phất! Đức Phật Đại Trang Nghiêm các bậc đại đệ tử sau khi diệt độ, dần dần có người nhận biết giáo pháp an ổn diệu lạc của bậc Sa-môn nên xuất gia học đạo mà không thấu rõ chỗ Đức Phật đã giảng nói các kinh thâm diệu về nghĩa “không” không gì sánh bằng. Do phần nhiều bị ma ác mê hoặc, khi giảng nói giáo pháp tâm dao động không quyết định, nên giảng nói chẳng thanh tịnh, nói có ngã, có nhân, có chúng sinh, có thọ mạng, không giảng nói tất cả các pháp là vắng lặng. Đức Phật đó diệt độ sau một trăm năm, các đệ tử phân chia thành năm nhóm:

1. Phổ Sự.
2. Khổ Ngạn.
3. Tát-hòa-đa.
4. Tương Khứ.
5. Bạt-nan-đà.

Này Xá-lợi-phất! Tỳ-kheo Phổ Sự, Tỳ-kheo Khổ Ngạn, Tỳ-kheo Tát-hòa-đa, Tỳ-kheo Tương Khứ, Tỳ-kheo Bạt-nan-đà này, là năm vị Tỳ-kheo làm thầy trong đại chúng. Tỳ-kheo Phổ Sự nhận biết Đức Phật đã giảng nói giáo pháp về nghĩa không chân thật, không có thủ đắc, còn bốn Tỳ-kheo kia thì rơi vào đường tà, phần nhiều nói có ngã, có nhân.

Này Xá-lợi-phất! Tỳ-kheo Phổ Sự bị bốn bộ chúng kia khinh thường, cho là không có uy lực, phần nhiều đó là các kẻ thấp kém, xấu ác. Bốn Tỳ-kheo ác kia hầu hết giảng dạy cho mọi người theo đường tà kiến, ở trong pháp Phật không cùng cung kính, vì cùng chống đối nên muốn đoạn diệt pháp Phật.

Này Xá-lợi-phất! Nếu có người nhận biết Tỳ-kheo Phổ Sự giảng nói về pháp không mà tin tưởng thọ nhận không chống đối, thì ta biết người ấy đời trước đã từng cúng dường năm ngàn Đức Phật, hiện có sáu mươi tám ức na-do-tha người đã nhập Niết-bàn. Vì sao? Này Xá-lợi-phất! Người ấy đã gieo trồng các căn lành nơi chư Phật đời quá khứ, tu tập không thủ đắc về pháp không nên nhập Niết-bàn.

Này Xá-lợi-phất! Bốn Tỳ-kheo Khổ Ngạn, Tỳ-kheo Nhất Thiết Hữu (Tát-hòa-đa), Tỳ-kheo Tương Khứ, Tỳ-kheo Bạt-nan-đà đều chấp là có thủ đắc, giảng nói pháp có ngã, có nhân, có chúng sinh, có thọ, có mạng, chúng càng thêm đông đảo. Bốn Tỳ-kheo

xấu ác này phần nhiều khiến cho người tại gia và xuất gia trụ vào tà kiến, xả bỏ Đệ nhất nghĩa, không thấu đạt được pháp không rốt ráo, ham thích luận của ngoại đạo Ni-kiền Tử.

Này Xá-lợi-phất! Bốn Tỳ-kheo xấu ác ấy với số đệ tử tại gia và xuất gia hiện có luôn cùng theo đuổi cho đến khi pháp dứt.

Này Xá-lợi-phất! Trong số đệ tử đó có người nhận biết việc phi pháp nên thọ trì hành theo chánh pháp, tâm siêng năng tu tập vẫn còn không đạt được thuận nhẫn, hưởng hồ là đạt được quả Tu-đà-hoàn. Người này hãy còn không thể tiêu hết các việc cúng dường, hưởng hồ là có thể phát sinh thuận nhẫn.

Này Xá-lợi-phất! Lúc ấy, hàng đệ tử tại gia và xuất gia kia phần nhiều bị đọa vào đường ác, không đến được nẻo lành, vì các Tỳ-kheo xấu ác ấy đã hủy diệt chánh pháp của Phật, cũng cùng làm cho nhiều người chịu sự khổ não lớn. Lại nữa, người xấu ác ấy, sau khi mạng chung sẽ bị đọa vào địa ngục A-tỳ, phải nằm giữa chín trăm vạn ức năm, nằm sắp chín trăm vạn ức năm, nằm nghiêng bên trái chín trăm vạn ức năm, nằm nghiêng bên phải cũng chín trăm vạn ức năm. Nằm trên đất là sắt nóng, thiêu đốt, cháy nát vụn, trong đó chết đi sống lại nơi các địa ngục Chích, Đại Chích, Hoạt, Hắc thằng đều phải chịu các thứ khổ não như số năm nêu trên. Nơi địa ngục Hắc Thằng chết rồi sinh vào trong địa ngục lớn A-tỳ.

Này Xá-lợi-phất! Do nhân duyên ấy nếu người tại gia, xuất gia gần gũi với người đó, cùng các tri thức, các đàn việt, tất cả có sáu trăm bốn vạn ức người, cùng với bốn Tỳ-kheo là thầy đồng sinh đồng chết, ở trong địa ngục lớn chịu các thứ khổ thiêu đốt.

Này Xá-lợi-phất! Người ấy hiện có các nhà tri thức, các nhà đàn việt, các đệ tử cùng với thầy mình tùy thuận tạo tác gồm đủ số lượng đã nêu, đều sinh vào địa ngục.

Này Xá-lợi-phất! Các ông không thể biết rõ về số ấy là nhiều ít bao nhiêu, chỉ có Như Lai mới có thể biết những kẻ ấy. Cùng với những người ác kia bị đọa vào địa ngục lớn, đồng sinh đồng chết tất cả gồm có sáu trăm bốn vạn ức người, thứ lớp như vậy chịu khổ trong một kiếp, một kiếp lớn luôn bị thiêu đốt nơi địa ngục. Vì sao? Này Xá-lợi-phất! Vì phá hoại đạo quả Bồ-đề vô thượng của các Đức Như Lai. Tội ấy rất nặng, không phải nhẹ. Kiếp lớn nếu thiêu cháy rồi, thì bốn Tỳ-kheo ác kia cùng với sáu trăm bốn vạn ức người từ trong địa ngục lớn A-tỳ ấy, chuyển sinh vào địa ngục lớn ở phương khác. Vì sao? Này Xá-lợi-phất! Vì tội nặng gồm đủ như vậy thì quả báo không phải là ít. Ở nơi phương khác trong vô số trăm ngàn vạn ức na-do-tha năm thọ chịu khổ não lớn. Nơi thế giới được sinh trở lại, bốn Tỳ-kheo tội nhân ấy và sáu trăm bốn vạn ức người cùng với những kẻ khác tội chưa hết, ở cõi kia mạng chung thì sinh trở lại trong địa ngục lớn nơi cõi này.

Này Xá-lợi-phất! Bốn Tỳ-kheo tội nhân ấy cùng sáu trăm bốn vạn ức chúng sinh, rất lâu mới thoát khỏi khổ não ở địa ngục, được sinh vào cõi người, trong năm trăm đời, từ lúc sinh ra liền bị mù tối, sau đó gặp được Đức Phật Nhất Thiết Minh, gồm đủ mười tôn hiệu: Như Lai, Ứng Cúng, Chánh Biến Tri, Minh Hạnh Túc, Thiện Thệ, Thế Gian Giải, Vô Thượng Sĩ, Điều Ngự Trượng Phu, Thiên Nhân Sư, Phật Thế Tôn.

Này Xá-lợi-phất! Đức Phật Nhất Thiết Minh có một ức na-do-tha đệ tử là hàng Thanh văn, dân chúng thân cao lớn ba trăm chín mươi sáu khuỷu tay, thân Đức Phật ấy tăng gấp bội lần luôn phát ra ánh sáng chiếu khắp mười vạn ức do-tuần.

Này Xá-lợi-phất! Người ấy ở trong giáo pháp của Đức Phật Nhất Thiết Minh xuất gia, nơi mười vạn ức năm, siêng năng tu hành tinh tấn, như cứu lửa cháy đầu, cũng

không đạt được thuận nhãn, hướng hồ là đạt được đạo quả. Vì sao? Nay Xá-lợi-phất! do tội phát khởi phá hoại đạo quả Vô thượng Bồ-đề, là nhân duyên của nghiệp tạo tội ác nên phải chịu như vậy. Sau khi qua đời sinh trở lại vào địa ngục A-tỳ, do đời trước đã tạo nghiệp ác nặng.

Này Xá-lợi-phất! Những người ấy lần lượt luân hồi như thế, cho đến đời hiện nay là ta, ở trong khoảng thời gian ấy, đã gặp được chín mươi chín ức Đức Phật, ở chỗ chư Phật đều không đạt được thuận nhãn. Vì sao? Vì Đức Phật giảng nói kinh sâu xa mà những người ấy không tin, lại phá bỏ, chê bai chống đối, các Tỳ-kheo giữ giới Thánh hiền do nhân duyên phát sinh tội lỗi xấu ác, hủy hoại đạo pháp, nên chịu như vậy.

Này Xá-lợi-phất! Ông nên quán xét, do phỉ báng Thánh nhân, không tin nơi lời dạy của bậc Thánh, nên phải thọ nhận vô lượng vô biên khổ não ấy, không được giải thoát.

Này Xá-lợi-phất! Những chúng sinh nào phát khởi tội phá hoại giáo pháp đã chống đối không tin, số ấy là vô lượng, ở nơi chín mươi chín ức trụ xứ của Phật với a-tăng-kỳ kiếp, thậm chí không có một người nào nhập Niết-bàn.

Này Xá-lợi-phất! Ai có thể hủy phá, không tin chống đối lời dạy của Phật? Chỉ có hàng phàm phu ngu si, những Tỳ-kheo xấu ác tăng thượng mạn, cùng những Tỳ-kheo giảng nói pháp bất tịnh. Vì sao? Nay Xá-lợi-phất! Ba hạng người ấy không gọi là người tu hành, không gọi là người đắc đạo, vì những kẻ ấy không tin giáo pháp của Như Lai, lại chống đối, hủy báng.

Này Xá-lợi-phất! Ông cho đó là ai? Tỳ-kheo Khổ Ngạn giảng nói pháp bất tịnh tức nay là kẻ ngu si Đề-bà-đạt-đa. Ông gọi đó là ai? Tỳ-kheo Nhất Thiết Hữu (Tát-hòa-đa) giảng nói pháp bất tịnh tức nay là Tỳ-kheo Câu-la-ly.

Này Xá-lợi-phất! Ông cho đó là kẻ nào? Tỳ-kheo Tương Khứ giảng nói pháp bất tịnh tức là Tỳ-kheo Ca-tỳ-la. Ông gọi đó là ai? Tỳ-kheo Bạt-nan-đa giảng nói pháp bất tịnh tức là Sa-môn lỏa hình Bà-lợi-ma-đa.

Này Xá-lợi-phất! Ông cho vị Tỳ-kheo thời ấy thuyết giảng pháp thanh tịnh như thật về đạo quả Bồ-đề của chư Phật, làm lợi ích cho vô lượng chúng sinh, nay tức là Phú-lâu-na Di-đa-la-ni Tử đã thuyết giảng pháp thanh tịnh. Các vị theo học đã được gặp năm ngàn Đức Phật, có sáu mươi tám ức na-do-tha người đều đã diệt độ.

Này Xá-lợi-phất! Nếu người nói lời chân thật thì thế nào là đúng? Pháp sư tối thượng biết rõ về nghĩa lý của giáo pháp, là người giảng nói pháp thanh tịnh, thì phải nói là Phú-lâu-na Di-đa-la-ni Tử.

Này Xá-lợi-phất! Phú-lâu-na do tâm định chắc chắn hiểu rõ nên chỗ thuyết giảng không khó khăn, không còn chỗ nghi ngờ để phát sinh bàn luận.

Này Xá-lợi-phất! Nếu người giảng nói pháp thật, thì điều gì là thật? Tức là Pháp sư của tất cả nhân duyên, nên nói là Phú-lâu-na.

Này Xá-lợi-phất! Phú-lâu-na nhiều đời thọ sinh, luôn vì chúng sinh mà làm Phật sự, ở trong giáo pháp của chín mươi ức chư Phật, thường làm Pháp sư giảng nói pháp thanh tịnh đều ở chỗ của chư Phật trọn đời luôn tu tập phạm hạnh, giảng nói pháp thanh tịnh.

Này Xá-lợi-phất! Phú-lâu-na đã ở trong giáo pháp của sáu Đức Phật làm Pháp sư, cũng ở trong giáo pháp của ta làm đại Pháp sư, thành tựu quả vị A-la-hán, tâm được giải thoát. Nếu người giảng nói chân thật, người nào đời đời cúng dường chư Phật, gieo trồng các căn lành, thì phải nói là Phú-lâu-na.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Này Xá-lợi-phất! Phú-lâu-na ở trong giáo pháp của chín mươi ức chư Phật, dốc tâm cầu học, luận giải rõ ràng, có trí tuệ sâu xa, cho nên Như Lai nói đó là vị Pháp sư bậc nhất trong số các Pháp sư.

Này Xá-lợi-phất! Nếu ta một ngày một đêm khen ngợi về công đức của Phú-lâu-na tất cũng không hết. Hoặc hơn một ngày một đêm cũng không thể nói hết được. Vì sao? Vì pháp thí của Phú-lâu-na không có nhân duyên của thế tục, cũng không tham cầu lợi dưỡng. Pháp sư Phú-lâu-na đạt được bốn trí vô ngại, chỉ trừ Như Lai, trong các thế gian về ngôn từ nghĩa lý không ai có thể hơn được.

Này Xá-lợi-phất! hôm nay Như Lai sẽ nói cho ông rõ. Nếu người nào muốn đạt được quả vị Vô thượng Bồ-đề, vì mọi người mà giảng nói giáo pháp, tức đạt được vô lượng vô biên phước đức, cũng có thể làm lợi ích cho vô lượng chúng sinh.

Này Xá-lợi-phất! Nếu người nào phá hoại, chống đối, không tin pháp này, tức là phát khởi vô lượng nhân duyên của tội nặng. Vì sao? Này Xá-lợi-phất! Tạo ác có quả báo ác, làm thiện có quả báo thiện. Do điều ấy nên Như Lai hôm nay đem kinh này phó chúc cho ông, ông phải vì bốn chúng giảng nói rộng rãi, rõ ràng.

Này Xá-lợi-phất! Nếu người nghe kinh này tâm tin tưởng, vui mừng, thì được vô lượng vô biên phước đức. Nếu nghe mà không tin, tâm không vui thích, thì sẽ chịu vô lượng vô biên tội nặng.

Này Xá-lợi-phất! Nên biết người ấy là Tỳ-kheo phá giới, là kẻ tăng thượng mạn giảng nói pháp bất tịnh.

Này Xá-lợi-phất! Nếu người nào chống đối giáo pháp như thế, thì đời đời thọ sinh luôn bị mù lòa.

Này Xá-lợi-phất! Hôm nay Như Lai nói rõ cho ông. Chỗ giảng nói của Như Lai hôm nay chẳng phải như người thợ gốm giỏi giang yêu mến che chở bao thứ gạch ngói. Hôm nay Như Lai vì bốn chúng phân biệt rõ ràng, giảng nói về pháp không rốt ráo của Đệ nhất nghĩa. Người có lòng tin vững chắc thì tồn tại. Kẻ không có lòng tin vững chắc thì phá bỏ. Vì sao? Này Xá-lợi-phất! Đức Phật đã đạt được quả vị Vô thượng Bồ-đề, không giảng nói pháp cho người tà kiến xấu ác, không giảng nói giáo pháp cho người chấp có ngã, nhân, chúng sinh, thọ mạng. Vì sao? Vì những kẻ tham chấp ấy đều gọi là tà kiến.

Này Xá-lợi-phất! Người chấp có ngã, có nhân như vậy, không thể đạt được thuận nhãn, huống chi là đạt được đạo quả.

Này Xá-lợi-phất! Nếu người theo kiến chấp về ngã, nhân, chúng sinh, thọ mạng, kiến chấp về thường, đoạn, có thể đạt được thuận nhãn, có thể đạt được đạo quả thì không hề có việc đó. Do vậy, này Xá-lợi-phất! Nếu người nào tạo nên các kiến chấp như vậy, thì ở trong giáo pháp của ta tức không thọ nhận được những sự cúng dường, chẳng phải là hành giả, cũng chẳng phải là người chứng đắc. Chỉ ở nơi giáo pháp của Như Lai tự cầu lấy mạng sống mà thôi.

Này Xá-lợi-phất! Ta nói hàng ngoại đạo muốn vào trong giáo pháp của Đức Phật, nên thử nghiệm qua bốn tháng. Vì sao? Vì những người ngoại đạo, phần nhiều đều theo kiến chấp có ngã, có nhân, có chúng sinh, có tuổi thọ, có mạng sống, có thường, có đoạn.

Này Xá-lợi-phất! Còn các đệ tử của ta thì không còn kiến chấp về những thứ ấy. Các đệ tử của ta chỉ giảng nói về pháp Không, Vô tướng, Vô nguyện, không thủ đắc nơi nhãn, giảng nói thực là không có chỗ trụ.

Này Xá-lợi-phất! Nếu người nào thành tựu được pháp nhãn như vậy, Như Lai chấp nhận cho người ấy được xuất gia, thọ giới, được thọ mọi sự cúng dường về y phục, đồ ăn thức uống, đồ nằm, thuốc thang. Nếu người nào không đạt được pháp nhãn ấy thì trước hết cần phải xét lại để chỉ dạy khiến cho an trụ vào pháp vô ngã.

Này Xá-lợi-phất! Nếu đối với pháp nhãn ấy, tâm không hoan hỷ, thì nghe giảng nói về đệ nhất nghĩa không sẽ kinh sợ, nghi ngờ, chê trách. Nếu nghe nói về ngã kiến, tâm liền vui mừng, thì nên biết người ấy đã bị ma sai khiến, hoặc trước đã là ngoại đạo.

Này Xá-lợi-phất! Bậc trí tuệ đối với sự việc này không nên lo buồn, nhưng đối với người kia phải khởi tâm từ bi. Vì sao? Này Xá-lợi-phất! Nếu người nào tạo nên đầy đủ việc ác như thế, thì chỗ phải chịu quả báo ác không thể nói hết. Do đó, đối với người ấy phải sinh tâm làm lợi ích, chỉ dạy các pháp vô ngã, các pháp vắng lặng, các pháp không tạo tác, không có thọ nhận. Người ấy nếu ưa thích giáo pháp của Phật, nghe được các việc này tâm liền vui vẻ. Ngoài ra các Tỳ-kheo hành không, không thủ đắc, đều nên chỉ dạy, làm cho tâm họ đạt được lợi ích an ổn, vui vẻ, rồi vì họ giảng nói giáo pháp không, không thực có. Nếu họ nghe mà còn kinh sợ thì nên ở trong đại chúng thưa với các vị Hòa thượng A-xà-lê, như trong kinh nói về hành giả hành theo không. Lại có thể biết rõ tướng sai biệt của các pháp, dùng ta làm thầy. Không cùng với các kiến chấp về ngã, nhân, các thứ tà kiến điên đảo, tham chấp nơi người giữ giới làm thầy. Như Lai chấp nhận cho người có đầy đủ chánh kiến được cùng bố tát, không chấp nhận những người tà kiến phá giới, phá oai nghi cùng bố tát. Hàng đệ tử Trưởng lão nghe giảng nói về giáo pháp vắng lặng, không thật có, tâm không tin thích là ý tưởng ở nơi ngoại đạo, Phật không chấp nhận cùng với ngoại đạo bố tát. Người ấy nếu không xả bỏ các kiến chấp kia thì không nên cho nhập vào tăng chúng làm công việc của tăng, cũng không thọ nhận sự mong muốn chính đáng. Dẫn dắt như vậy mà vẫn không xả bỏ, thì nên biết người ấy không được ở với đạo, nên vĩnh viễn khai trừ, phải thưa với chư vị Hòa thượng A-xà-lê, không nên giữ lại.

Này Xá-lợi-phất! Nếu Tăng chúng được như vậy thì đó là cúng dường Như Lai, cũng là khéo phá trừ tà kiến của ngoại đạo, tức gọi là thanh tịnh bố tát thuyết giới.

Này Xá-lợi-phất! Nay ta nói rõ cho ông biết, nếu người nào chấp nhận theo các kiến chấp về ngã, nhân, chúng sinh, kiến chấp về có, không, thì người này không gọi là người cúng dường Như Lai, không gọi là người theo ta xuất gia, thọ giới. Đó chính là xuất gia theo Lục sư, nhận Lục sư làm thầy.

Này Xá-lợi-phất! Nếu người nào đối với pháp chân thật thanh tịnh ấy không thể đạt được thuận nhẫn mà thọ nhận sự cúng dường, thì người này với mọi chỗ đã có được đều là thọ nhận tà vạy.

Này Xá-lợi-phất! Người ấy tuy xuất gia ở trong giáo pháp của ta, giữ gìn giới thanh tịnh, nhưng đối với pháp Đệ nhất nghĩa không, không thủ đắc, tâm chẳng tin hiểu, lại kinh sợ, nghi ngờ, nên biết người ấy chỉ chú trọng về giữ giới, học rộng, thiền định.

Này Xá-lợi-phất! Người ấy không được gọi là người đã cung kính, cúng dường tôn trọng Như Lai. Vì sao? Này Xá-lợi-phất! Từ đời vô thủy đến nay, không có chúng sinh là không đạt được bốn thiền. Nếu chỉ nhận biết về chỗ đạt được bốn thiền, cho là Sa-môn lợi căn, thì người ấy sao có thể được gọi là cúng dường Như Lai? Thế nên, này Xá-lợi-phất! Hôm nay Như Lai nói rõ cho ông, người ở đời vị lai, trong giáo pháp của ta, có vô số kẻ tham chấp, vô số kẻ tà kiến, hủy hoại giáo pháp của Như Lai.

Này Xá-lợi-phất! Nếu người nào chỉ chuộng việc giữ giới, học rộng, thiền định,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

nên biết người ấy không thể thực hành thanh tịnh các pháp của Sa-môn. Ta tức không chấp nhận người này được gọi là Sa-môn tịnh hạnh.

Này Xá-lợi-phất! Nếu người nào đối với tất cả pháp là vô ngã, thấy biết đúng như thật về vô ngã, các pháp xưa nay đều là không, không thật có, có thể nhận biết đúng như thật về không, không thật có, tức là đã không xem trì giới, học rộng, thiền định là trên hết. Vì sao? Này Xá-lợi-phất! Thật tướng của các pháp là không sinh, không diệt, trong đó, không có pháp nào được xem là trên hết.

Này Xá-lợi-phất! Trong các pháp như thật này, thì không có giữ giới, không có phá giới, huống chi là chấp trước mà cho là trên hết.

Này Xá-lợi-phất! Đó gọi là quả vị Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác của chư Phật. Nghĩa là tất cả pháp là vô tướng, tự tướng là không, không ngã, không nhân. Nếu đạt được nhãn ấy thì đó là hành giả, là người chứng đắc, người ấy gọi là do tin hiểu mà xuất gia, nên thọ nhận sự cúng dường, bố tát thanh tịnh. Người ấy là hàng trời trong loài người.

Này Xá-lợi-phất! Chư Phật chứng đắc Vô thượng Bồ-đề chỉ là một nghĩa, đó là lìa bỏ. Thế nào là lìa bỏ? Là lìa bỏ các dục, các kiến chấp. Dục tức là vô minh, kiến chấp tức là nhớ nghĩ vọng tưởng. Vì sao? Vì nơi tất cả các pháp, nhớ nghĩ là gốc. Như vậy, mọi nhớ nghĩ hiện có tức là kiến chấp ấy, kiến chấp tức là tà.

Này Xá-lợi-phất! Kiến chấp trong pháp thiện ta cũng gọi là tà kiến. Vì sao? Này Xá-lợi-phất! Vì trong sự tịch diệt lìa dục thì không có pháp, không có phi pháp, không thiện, không ác, việc ấy đều là không, xa lìa tất cả nhớ nghĩ của mọi kết sử cho nên gọi là lìa bỏ.

Này Xá-lợi-phất! Trong đạo pháp vô thượng thì các dục vĩnh viễn dứt bật.

Những gì là các dục? Đó là các niệm tà, bất thiện, hoặc ngã, hoặc ngã sở, tướng tạo tác, tướng của sự vật. Đấy gọi là trong đạo quả Vô thượng Bồ-đề các dục hoàn toàn dứt bật.

